

A Gerald Durrell Endemic Wildlife Sanctuary felé taxizva kiderül, hogy a mauritiusiak nem ismerik Durrellt, de még a könyveit sem. Pedig ha ő annak idején nem jön ide, most pont nem lenne semmi a szigeten. A kicsiny indiai-óceáni földdarabon egy óra alatt átérünk, és ezalatt jól látszik: a turista-prospektusok által gyögyszemként aposztrofált sziget eredeti növényzete mindenütt leirtva, helyét a cukornádültetvények és a tengerparti üdülők váltották fel

MAURITIUS PAPAGÁJAI

Sofőrünk nem érti, hogy miért nem tetszett a hangzatos, „színes föld” (Chamarel Coloured Earth) névre hallgató turista-attrakció, ami nem más, mint az ültetvény közepén keletkezett eróziós tájseb, kiépített sétánnyal és ajándékbolttal megspékelve. A taxisofőrrel ellentétben a mauritiusi kormány persze jól ismeri Durrell munkásságát, az általa megmentett endemikus fajok a sziget jelképeivé váltak. A nemzeti légitársaság, az Air Mauritius gépeire a ritka mauritiusi vércsét festették, és a reptéri vámmentes boltból is nehéz a valaha itt élt madár, a dodó plüsspéldánya nélkül távoznia. A sors iróniája, hogy a repülőtér valójában egy hatalmas dodótemető: a röpképtelen faj első ép csontvázát azon kifutópályára építésénél találták, ahol most a világ legnagyobb utasszállító gépei landolnak.

A sziget egyetlen szárazföldi természeti látványossága a Black River Gorges Nemzeti Park, ahol az eredeti növényzet között máskálva mi is megpillanthatjuk a mauritiusi vércse vagy a rózsaszín galamb példányait. Az erdő lenyűgöző, a cukornádültetvények után szinte hihetetlen, hogy valaha a sziget egészét ilyen növényzet borította. Ám hiába a védelem, a kormányzat a szigetet átszelő új autópályára építésén törli a fejét – vajon ennek mi értelme egy olyan szigeten, amelyen egy óra alatt a leglassabb jármű is kényelmesen átér?

A Gerald Durrell Központban egy aranyos helyi lány, Freddie Koenig fogad minket. Lelkesen mutogatja az itt kikelt rózsaszín galambokat, a tucatszám szaporodó repülőkuttyákat, és egy igazi ritkaságot, a **mauritiusi papagájt** (*Psittacula echo*). A szép, zöld papagájok teljesen szelídek, de röpdéjükbe lépve szinte lefotózhatatlannak bizonyulnak, mert állandóan a vállunkon ülnek. Kezességük láttán teljesen elfelejtkezünk arról, hogy a világ egyik legritkább madarával van dolgunk. Az 1700-1800-as években a mauritiusi papagáj még meglehetősen gyakori volt Mauritius szigetén, de a szomszédos Reunionról már korábban eltűnt. Az 1950-es években a kipusztulás fenyegette, de ekkor még senki nem törődött vele. Megmentésének története 1990-

ben kezdődött, mikor a fajból mindössze 12 vadon élő példány maradt. Pusztulásának oka elsősorban a költéséhez nélkülözhetetlen magas fák eltűnése, ugyanis a tojó a költőodúját minimum tíz méteres magasságban foglalja el. Másik probléma a szigetre betelepített makákók és a **kis sándorpapagáj** (*Psittacula krameri*) térhódítása, továbbá a táplálékául szolgáló gyümölcsfajok eltűnése.

Az angol Csatorna-szigetek egyikén, Jersey-n székelő Durrell Wildlife Conservation Trust a helyi természetvédő szervezetekkel és a világ összes madarakra specializálódott állatkertjével közösen mindent megtesz, hogy a csak Mauritiuson élő endemikus fajt szaporodásra bírja. Talán ez a legnehezebb feladat, ráadásul a ritka papagáj semmi jelét nem mutatja az együttműködésnek. Az első sikeresen keltegetett fiókák 1993-ban látták meg a napvilágot, de sikeres visszavadásra csak 1999-ben került sor. A fogságban kelt példányok szabadon engedésére azért is volt nagy szükség, mert a vadon élő madarak között mindössze három tojó volt. Annak ellenére, hogy jelenleg száznál is több vadon élő példány repked Mauritius megmaradt erdeiben, a faj még mindig kritikusan veszélyeztetett, de látva a tenyészközpont munkatársainak erőfeszítését, van remény a fennmaradására.

Írta és fényképezte: Buzás Balázs

A cikk elkészítéséhez nyújtott segítségért külön köszönet az alábbi intézetek munkatársainak:

Durrell Wildlife Conservation Trust
Gerald Durrell Endemic Wildlife Sanctuary
Mauritian Wildlife Foundation

Információ:

Durrell Wildlife Conservation Trust
www.durrellwildlife.org

Mauritian Wildlife Foundation
www.maurinet.com/wildlife.html

Birds of Mauritius
www.birds.mu

World Parrot Trust
www.worldparrottrust.org

www.papageien.org/stefan/wptnecho/